

3. Безпека дітей в Інтернеті // Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/rozashkilna-osvita/vihovna-robotata-zahist-prav-ditini/bezpeka-ditej-v-interneti> (дата звернення: 23.10.2018).

4. 92% українців не знають як захистись в Інтернеті. А діти вже знають. Вони дивляться мультфільм // Мама_ua. 07 лютого 2012 р. URL: <http://mama.ua.blogspot.com/2012/02/92.html> (дата звернення: 23.10.2018).

Одержано 02.11.2018

УДК 343.431

Денис Олександрович ГРИЩЕНКО,

*старший викладач кафедри кібербезпеки факультету № 4 (кіберполіції)
Харківського національного університету внутрішніх справ;*

Ярослав Віталійович ОСІПОВ,

*курсант 3 курсу групи Ф4-302 факультету № 4 (кіберполіції)
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ, ЯК КІБЕРЗЛОЧИН

Торгівля людьми є тяжким злочином проти людства, що спустошує життя приблизно 45,8 мільйона людей у світі сьогодні. Багато хто розуміє, що сучасне рабство було знято з нашого світу минулого століття з запереченням У. Вілберфорса, Авраама Лінкольна та багатьох, хто стояв за їхніми боками. Однак торгівля людьми все ще мешкає серед нас і зростає з тривогою. Справді, сьогодні в рабстві більше людей, ніж у той час, коли ми вважали, що торгівля людьми залишила нас. У системах нашого сучасного суспільства існують різні фактори еволюції, які сприяли зростанню цієї беди проти людства. Зростання Інтернету та, особливо, «Dark Web» дають можливість торговцям людьми скористатися своїм злочином з більшою легкістю у сучасному світі.

Торгівлю людьми, Організація Об'єднаних Націй визначає «торгівлю людьми як вербування, перевезення, передачу, приховування чи отримання людей шляхом загрози або застосування сили або інших форм примусу, викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою або положенням вразливості або надання або отримання платежів або вигод для досягнення згоди особи, яка контролює іншу особу, з метою експлуатації. Експлуатація повинна включати, як мінімум, експлуатацію проституції інших осіб або інших форм сексуальної експлуатації, примусової праці або служб, рабства або практики, подібних до рабства, служби або вилученні органу». Торгівля людьми є злочинною діяльністю, яка часто має високоорганізований характер, часто перетинає національні кордони та законодавчу сферу. Торговці людьми керують цим прибутковим бізнесом, використовуючи найсучасніші технології, щоб приховати свою злочинну діяльність, з невеликим побоюванням попитися.

Прогрес у техніці швидко забезпечує їм більше місць для приховування.

Підйом Інтернету не тільки забезпечив швидкий доступ до інформації для нашого світу, але також забезпечив швидкі та ефективніші способи функціонування організованої злочинності. Роберт Ханніган, директор Центру зв'язку для британського уряду, заявив, що такі групи, як Facebook, Viber, Twitter та WhatsApp, є «переважними та контрольними мережами для терористів та злочинців». Розглянемо приклад порнографії, однієї з ключових галузей у світі торгівлі людьми. П'ятдесят рік тому, якщо хтось хоче придбати порнографію, їм доведеться звернутися до місцевого кримінального чи кутового магазину, щоб купити його. Порнографія була легко доступною, однак при купівлі вона мала соціальну стигму, пов'язану з нею. Дія фізичної необхідності їхати та купувати це означатиме, що хтось інший знає особу, яка її купує, забезпечуючи природний утримувач для свого попиту. У сучасному світі порнографія доступна в Інтернеті. Щоб слідувати цьому прикладу, якщо хтось сьогодні повинен був придбати онлайн-порнографію, це може бути зроблено в приватному житті свого будинку. Ніхто не повинен знати, а природний елемент що стримує буде видалений, бачачи помітне збільшення порнографічного використання сьогодні. Легкість доступу до порнографії також створила додатковий ринок і потребу в матеріалах, деякі з яких стають більше прикрою природи, що дозволяє людям здійснювати фантазії у віртуальній реальності. Інтернет у поєднанні з такими факторами, як це, забезпечує прибуткові умови для торговців людьми для ведення бізнесу. Боротьба з новим наркотиком стверджує, що 25% усіх запитів пошукових систем є для порнографічних матеріалів. Інтернет також використовується торговцями людьми як інструмент для допомоги у вербуванні жертв. Торговці людьми використовують соціальні засоби масової інформації для збору інформації про жертви та створюють фальшиві профілі для створення віртуальних відносин, щоб вибрати майбутніх жертв для проституції.

На жаль, торговці людьми - це блискучі інженери та соціальні працівники. Кевін Мітнік у своїй книзі «Мистецтво обману» детально розповідає, як соціальні інженери отримують довіру своїх жертв. Вони отримують доступ до приватної інформації, використовуючи невинні звучачи питання, як спосіб допомоги потерпілому відчувати, як вони розуміють їх, надаючи помилкове відчуття близькості. Вони навмисно з'ясовують, що мешкання та бажання жертви пропонують потерпілому допомогти досягти цього. Врешті-решт, вони працюють, щоб отримати провокаційні фотографії жертв, які можуть бути продані та використані для шантажу або фактично зустрічаються з жертвою. На цьому перетині людських маніпуляцій та соціальних технологій багато хто стає жертвою торгівлі людьми.

Dark Web – нова межа торгівлі людьми

Ті, що були описані досі – це діяльність, спрямована на торгівлю людьми на веб-сайтах. Це частина Інтернету, до якої можна легко отримати доступ до пошукових систем, таких як *Google* і *Bing*. Це місце, де відбувається більша частина нашої повсякденної інтернет-діяльності. Проте в Інтернеті є більше, ніж з точкою зору. Існує частина Інтернету, яка більше ніж у 500 разів перевищує розмір поверхневої веб-сторінки. Це відома як глибока веб-сторінка, і вона містить невикористану частину Інтернету. Під цим лежить інша частина Інтернету під назвою «Dark Web». Це частина Інтернету, яка утримується навмисно прихованою та забезпечує ідеальне покриття для торгівлі людьми.

Темний веб-інтерфейс гарантує анонімність своїх користувачів за допомогою багат шарової технології шифрування, що називається шифрованим луком. Як випливає з назви, доступ до зашифрованих веб-сайтів (з доменом *.onion*) пропускають через шари, подібні до цибулі. На кожному шарі IP-адреса користувача, ідентифікаційна адреса комп'ютера, зашифрована і передана іншому серверу волонтерів, а значить і наступному шару. Оскільки веб-сайт призначення отримує лише останню IP-адресу в процесі маршруту, веб-сайт ніколи не знає, з ким вони спілкуються. Темний Інтернет може мати доступ до легкодоступної пошукової системи під назвою *Tor*. *Tor* здійснює переміщення цих шарів цибулі та веде шукача на потрібний веб-сайт без будь-яких слідів того, хто вони насправді. *Tor* не веде обліку пошуків, так що на цьому етапі також немає слідів діяльності.

Висновок. Торговля людьми використовує більшість сучасних технологій. Торговці людьми активно використовують як поверхневу мережу, так і темну мережу, щоб оперувати свої злочини як у процесі продажу, так і підбору жертв. Хоча починаються зусилля, спрямовані на боротьбу з торгівлею людьми як кіберзлочинність, потрібно багато роботи. Ця робота потребує подальшого розуміння ситуації, розробки технологій, підготовки залучених осіб, а також урядового співробітництва на глобальному рівні. Можна втрутитися в ці системи, що підтримують підземний світ торгівлі людьми, і запобігають кіберзлочинності та затримують відповідальність за це злочинців.

Список бібліографічних посилань

1. The Internet is also used for email, file transfers, and instant messaging, among other things. Michael Chertoff and Toby Simon, *The Impact of the Dark Web on Internet Governance and Cyber Security*, Global Commission on Internet Governance, Paper Series: No. 6, February 2015.

2. Mitnick K. D., Simon W. L. Wozniak S. *The Art of Deception*. NYSE : John Wiley & Sons, 2002. 304 p.

3. Чума XXI століття: українки розповіли, як стали жертвами торгівлі людьми // УНІАН: інформаційне агентство. 30 липня 2018 р. 11:12. URL:

<https://www.unian.ua/society/10206006-chuma-xxi-stolittya-ukrajinki-rozpovili-yak-stali-zhertvami-torgivli-lyudmi-video.html> (дата звернення: 30.10.2018).

4. Протидія торгівлі людьми // Міжнародна організація з міграції. URL: <http://iom.org.ua/ua/protidiya-torgivli-lyudmi> (дата звернення: 30.10.2018).

5. Що таке торгівля людьми // Громадська організація «Ла Страда-Україна». URL: https://la-strada.org.ua/ucp_mod_information_showcategory_2.html (дата звернення: 30.10.2018).

6. Висвітлення в засобах масової інформації проблеми торгівлі людьми : посібник для журналістів // ОБСЄ. Київ : ТОВ «Інтертехнологія», 2007. 158 с.

7. Угода про співробітництво держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав у боротьбі з торгівлею людьми, органами й тканинами людини від 25.11.2005 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_a49 (дата звернення: 30.10.2018).

Одержано 31.10.2018

УДК 343.43-04866

Володимир Людвігович ГРОХОЛЬСЬКИЙ,

доктор юридичних наук, професор,

професор кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення

Одеського державного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8232-9050>;

Олександр Сергійович ДОЦЕНКО,

кандидат юридичних наук, доцент,

професор кафедри управління та роботи з персоналом

Національної академії внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7051-1656>

ПРОТИДІЯ МІЖНАРОДНІЙ ОРГАНІЗОВАНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ З ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Торгівля людьми є одним з найбільш бруталних та масових порушень прав і свобод людини, яка включає в себе торгівлю дітьми з метою їх протиправного усиновлення, жінками – з метою їх сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, чоловіків – з метою їх використання в різного роду збройних конфліктах, експлуатації їх праці, а також найбільш небезпечний вид цієї діяльності – торгівля людьми з метою трансплантації органів та тканин, насильницького донорства.

На думку міжнародних експертів, торгівля людьми за розміром прибутків посідає третє місце після торгівлі наркотиками та зброєю [1]. Тому не дивно, що таким прибутковим бізнесом займається організована злочинність, для якої немає державних кордонів.

Міжнародні злочинні організації не тільки проводять спільні злочинні акції, але й у ряді випадків економічно консолідуються, створюючи єдині «чорні каси» і загальні способи «відмивання»